

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการฝึกสอนที่ทางวิทยาลัยครูจัดขึ้นนั้นก็เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้เผชิญกับปัญหาการฝึกสอนและวิธีการแก้ไขปัญหาการฝึกสอน ตลอดจนได้ศึกษางานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนฝึกสอน เช่น การจัดระเบียบงาน การบริหารงาน การจัดนักเรียนและห้องเรียน การปกครองของแต่ละโรงเรียน ระเบียบกฎเกณฑ์ งานธุรการ การมีส่วนร่วมในการจัดและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนและโรงเรียนฝึกสอน เป็นต้น ซึ่งทำให้นักศึกษาฝึกสอนได้แสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่ และเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกสอนได้มีโอกาสปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของตนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ด้วยการรับคำปรึกษาหารือ คำแนะนำ การแนะแนว และ การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากอาจารย์พิเศษ ครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ และครูประจำการคนอื่น ๆ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการฝึกสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในหลักสูตรของการฝึกหัดครู แต่ในขณะที่เด็กที่นักศึกษาฝึกสอนและอาจารย์พิเศษจากวิทยาลัยครูได้มาปฏิบัติงานร่วมกับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และครูประจำการในโรงเรียนฝึกสอนนี้ปรากฏว่าได้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาการฝึกสอน ปัญหาการนิเทศการสอนแก่โรงเรียนฝึกสอน ดังที่มีผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเรียบเรียงไว้ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2506 ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนไว้เช่น วิฑูรย์ บุญวานิช ศึกษาทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน คณะครุศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนต่าง ๆ ที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดส่งนักศึกษาฝึกสอนออกไปฝึกสอนโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือผลการวิจัยพบว่าครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอนหลายด้านพอสรุปไว้ดังนี้

1. นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ยังบกพร่องในเรื่องความสามารถในการอธิบาย เรื่องที่สอนให้นักเรียนเข้าใจง่ายและรวดเร็ว การรู้จักใช้คำถามของนักเรียนให้เป็น ประโยชน์การสอน และการเลือกคัดแปลงวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม
2. นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ยังบกพร่องในเรื่องการจัดห้องเรียนให้ส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียน การเอาใจใส่ดูแลความประพฤติมารยาท และการแต่งกายของ นักเรียน
3. นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่ยังบกพร่องในเรื่องการยอมรับคำวิจารณ์ การรู้จัก ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ความสามารถในการทำงานเป็นคณะ และความสนใจในบุคคล ทั่ว ๆ ไป¹

ส่วนทางค่านิยมและอุปสรรคที่ครูที่เลี้ยงประสบในการนิเทศการสอนนั้น จิตสมร ชุมอินทรจักร ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความยุ่งยากของนักศึกษาฝึกสอน ประสบในการฝึกสอน ระดับชั้นมัธยมศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2506 โดยได้ส่งแบบสอบถาม ให้ครูที่เลี้ยงจำนวน 130 คน และ นักศึกษาฝึกสอนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 157 คน บันทึกปัญหาคนละ 3 ข้อ ลงในแบบฟอร์มที่จัดไว้และอธิบายลักษณะปัญหานั้น ด้วย ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าในขณะที่ทำการฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหาค้นการ เตรียมการสอน วิธีสอน การจัดหาอุปกรณ์การสอน การปกครองชั้นเรียนและตัวนักเรียน ตลอดจนบุคลิกภาพของนักศึกษาฝึกสอนเอง

ส่วนครูที่เลี้ยงมีความเห็นว่าสิ่งที่ เป็นข้อบกพร่องของนักศึกษาฝึกสอนคือการสอน การปกครองชั้นเรียน และบุคลิกภาพของนักศึกษาฝึกสอน และได้ให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงคุณภาพนักศึกษาฝึกสอนว่านักศึกษาฝึกสอนควร เตรียมและวางแผนที่จะสอนล่วงหน้า

---

¹วิฑูรย์ บุญวานิช, "ทัศนคติของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2506 " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506) หน้า 98 - 99.

อย่างใดทุกครั้งที่ ควรสนใจและเข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัยในชั้นเรียน ควรร่วมมือกับทางโรงเรียนฝึกสอนในด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และควรฝึกหัดการพูดและการใช้เสียงก่อนออกฝึกสอน¹

ในปีเดียวกันนี้ ไพบูลย์ วงษ์ประพันธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาโครงการฝึกสอนในระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2507 โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกสอน ผลการวิจัยพบว่าทางคณะหรือวิทยาลัยครูควรชี้แจงให้ทางโรงเรียนฝึกสอน ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกสอน ทั้งนี้เพื่อให้นโยบายการฝึกสอนของคณะหรือวิทยาลัยครู สอดคล้องกับนโยบายการรับนักศึกษาฝึกสอนของโรงเรียนฝึกสอน การวางโครงการฝึกสอน ควรได้รับความร่วมมือจากทั้งวิทยาลัยครู และโรงเรียนฝึกสอน และก่อนออกฝึกสอนควรให้นักศึกษาฝึกสอนได้มีโอกาสคุ้นเคยกับโรงเรียนฝึกสอน เช่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้สังเกตและฝึกงานในโรงเรียนฝึกสอน เป็นต้น ในการทำบันทึกการสอนในแต่ละสัปดาห์วิชาควรจะได้ตกลงกันให้เป็นที่แน่นอนว่าจะให้นักศึกษาฝึกสอนทำแบบไหนและทำอย่างไร²

ในปี พ.ศ. 2508 ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา ได้สำรวจเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูที่เลี้ยงที่มีต่อโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 140 คน และครูที่เลี้ยงจำนวน 108 คน ผลการวิจัยพบว่าครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่ต้องการประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์มากขึ้น และต้องการอุปกรณ์

¹ จิตสมร ชุ่มอินทรจักร, "ปัญหาและความยุ่งยากที่นิสิตฝึกสอนประสบในการฝึกสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2506" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506) หน้า 61.-

² ไพบูลย์ วงษ์ประพันธ์, "การศึกษาโครงการฝึกสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2507" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506) หน้า 80.

การสอนจากนักศึกษาฝึกสอนและวิทยาลัยครู ครูที่เลี้ยงมีอุปสรรคและความยุ่งยากเกี่ยวกับเวลาไม่มีเพียงพอที่จะทำงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน ครูที่เลี้ยงต้องการให้วิทยาลัยครูให้ความช่วยเหลือและแนะแนวในการทำงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน และการประเมินผลความก้าวหน้าของนักศึกษาฝึกสอนด้วย ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือวิทยาลัยครูควรหาทางร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนฝึกสอน ครูที่เลี้ยงควรเห็นความสำคัญของตนโดยศึกษาและปรับปรุงตนเองทั้งในการสอนและการทำงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน และนักศึกษาฝึกสอนเองควรมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานและพยายามแสวงหาประสบการณ์ให้มากที่สุด¹

นอกจากนี้ในปีเดียวกัน นารา สุภรัตน์ ได้ศึกษาทัศนคติของครูที่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อค้นหาและวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงโดยส่งแบบสอบถามให้กับครูที่เลี้ยงในโรงเรียนที่รับนักศึกษาฝึกสอนของคณะครุศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่เลี้ยงเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีความสามารถน้อยที่สุดในการจัดห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ครูที่เลี้ยงเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนยังบกพร่องในการดูแลและจัดระเบียบของชั้น ขณะที่กำลังเรียนและขาดความเอาใจใส่ในเรื่องการแต่งกาย²

ในปี พ.ศ. 2510 สุมณา ไคลังคะ ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับปรุงคุณภาพ

---

¹ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา, "บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอน" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508) หน้า 120-122.

²นารา สุภรัตน์, "ทัศนคติของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อนิสิตที่ทำการฝึกสอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508) หน้า 82.

ของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยส่งแบบสอบถามให้อาจารย์นิเทศก์จำนวน 77 คน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์นิเทศก์ควรมีโอกาสได้รับการอบรมสัมมนา แลกเปลี่ยนผลงานที่ทำไปแล้ว หรือความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านการนิเทศการสอนอย่างน้อยปีละครั้ง อาจารย์นิเทศก์ควรมีโอกาสได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาชนบทและงานโครงการฝึกหัดครูชนบททั้งใน และนอกประเทศให้มากขึ้น นอกจากนั้นควรลดชั่วโมงสอนของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครู เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์ใช้เวลาส่วนใหญ่ทำหน้าที่นิเทศการสอนได้อย่างเต็มที่¹

ในปี พ.ศ. 2512 ละออ การุณยะวานิช ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการฝึกสอนของนิสิตประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร โดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาฝึกสอนจำนวน 347 คน อาจารย์นิเทศก์ทั่วไปจำนวน 18 คน และอาจารย์นิเทศก์วิชาเฉพาะจำนวน 13 คน ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดสัมมนานักศึกษาก่อนทำการฝึกสอนและระหว่างทำการฝึกสอน ควรร่วมมือกันทั้งฝ่ายอาจารย์นิเทศก์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยงในการประเมินผลการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนอย่างต่อเนื่อง อาจารย์นิเทศก์ควรเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาฝึกสอนในโรงเรียนฝึกสอนอย่างใกล้ชิด²

ในปี พ.ศ. 2513 สุกจิตต์ หนูนุกักดี ได้ศึกษาถึงปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในกรุงเทพมหานคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพี่เลี้ยงจำนวน 13 คน และนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 420 คน ผลการวิจัยมีดังนี้ ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์

---

¹สุมนา ไตลังคะ, "การศึกษาปัญหาการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510) หน้า 82.

²ละออ การุณยะวานิช, "สภาพการฝึกสอนของนิสิตประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2512) หน้า 93.

ในการเป็นครูที่เลี้ยงน้อย ไม่เข้าใจความมุ่งหมายและวิธีดำเนินงานของโครงการ และ ไม่ทราบหน้าที่ตลอดจนความรับผิดชอบของตนคือพอ ครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือจากวิทยาลัยครูในด้านอุปกรณ์การสอน การค้นคว้า จากห้องสมุด และความร่วมมือจากอาจารย์นิเทศก์มากขึ้น นักศึกษาฝึกสอนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสอนและไม่สามารถในการผลิตอุปกรณ์การสอน¹

ในปี พ.ศ. 2514 สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศ นักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามให้อาจารย์นิเทศก์จำนวน 20 คน ครูที่เลี้ยงจำนวน 50 คน และนักศึกษาฝึกสอนสังคมศึกษาจำนวน 180 คนเป็นผู้ตอบ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาฝึกสอนควรฝึกพูดในที่ชุมนุมก่อนออกทำการฝึกสอน วิทยาลัยครูควรจัดอบรมให้นักศึกษาฝึกสอนทราบถึงการปกครองชั้น และการวางตัวให้เหมาะสม ควรมีการสาธิตวิธีสอนแบบต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาฝึกสอนก่อนออกฝึกสอน ควรวางแผนและร่วมมือกันกับโรงเรียนฝึกสอนอย่างใกล้ชิด และควรเพิ่มอาจารย์นิเทศก์ให้มากขึ้น อาจารย์นิเทศก์และครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่านักศึกษามีความสามารถระดับปานกลางในด้านการสอน การวัดผล การวัดชั้นเรียน การปกครองชั้นเรียน บุคลิกภาพ และความเจริญงอกงามทางอาชีพ²

และในปีเดียวกันนี้ สนั่น เมืองวงษ์ ได้ศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูที่เลี้ยง ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคเรียน

¹สุดจิตต์ หนูแก้วดี, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513) หน้า 88.

²สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์, "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน วิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษาที่ 1" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514) หน้า 104.

ที่ 2 ปีการศึกษา 2513 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสอบถามครูพี่เลี้ยงจำนวน 308 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงประสบในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนที่สำคัญได้แก่ นักศึกษาฝึกสอนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ มีความเห็นแตกต่างกันในการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และมีปัญหาเรื่องการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกสอน เพราะนักศึกษาฝึกสอนเตรียมตัวน้อยไป ส่วนใหญ่สอบแบบบรรยาย ไม่พยายามใช้อุปกรณ์การสอนและขาดความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ครูพี่เลี้ยงมีความเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับด้านการแต่งกาย ความเป็นมิตรกับเพื่อนที่มนุษย์สัมพันธ์ และต้องฝึกฝนให้เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง เชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนมีลักษณะเป็นผู้นำ ส่วนข้อเสนอแนะและความต้องการของครูพี่เลี้ยงก็คือนักศึกษาฝึกสอนควรศึกษาหลักสูตร เตรียมเนื้อหาวิชา อุปกรณ์ วิธีสอน หนังสือค้นคว้า และจิตวิทยาของเด็กและวัยรุ่นอย่างกว้างขวางก่อนออกฝึกสอน โรงเรียนฝึกสอนต้องการความร่วมมือและความช่วยเหลือจากนักศึกษาฝึกสอนสม่ำเสมอ อาจารย์นิเทศก์ควรทำการนิเทศการสอนให้บ่อยขึ้น¹

นอกจากนี้ในปีเดียวกันนี้ มณฑา จันทร์ เกตุ เลียด ได้ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของครูพี่เลี้ยงที่นิเทศการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพี่เลี้ยงจำนวน 78 คน ผลการวิจัยพบว่าครูพี่เลี้ยงประสบปัญหาเรียงตามลำดับความสำคัญมากไปหาน้อยดังนี้

1. ไม่มีเวลาให้นักศึกษาฝึกสอนจัดกิจกรรมพิเศษประกอบการสอนวิชา-วิทยาศาสตร์
2. ไม่มีความสนิทสนมกับอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยครู

¹ สนั่น เมืองวงษ์, "การศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514) หน้า 75 - 78.

3. ไม่ทราบแนวทางที่จะปฏิบัติในการร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยครู
4. ไม่มีเวลาจะชี้แจงแก่นักศึกษาฝึกสอนหลังจากสังเกตการสอนแล้ว
5. ไม่มีเวลาเตรียมการเพื่อสาธิตการสอน
6. ไม่มีอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่นักศึกษาฝึกสอนต้องการใช้อย่างเพียงพอ
7. เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกสอนมีปัญหาในการปกครองชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น

สำหรับความต้องการของครูพี่เลี้ยงนั้นได้แก่

1. ต้องการให้นักศึกษาฝึกสอนมีความรู้ในวิธีสอน และสามารถใช่วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ที่จะสอนให้กับนักเรียน
2. ต้องการให้วิทยาลัยครูช่วยเหลือโรงเรียนฝึกสอนด้านอุปกรณ์วิชา-วิทยาศาสตร์
3. ต้องการให้วิทยาลัยครูจัดทำหนังสือคู่มือและอบรมวิชาการนิเทศการสอนให้แก่ครูพี่เลี้ยง¹

ในคําน้ปัญหาการฝึกสอนตามโครงการฝึกหัดครูชนบท สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา ใน พ.ศ.2516 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหน้าที่ความรับผิดชอบและปัญหาของครูพี่เลี้ยง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนฝึกสอนมีดังนี้

---

¹มณฑา จันทร์เกตุเสียด, "การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูพี่เลี้ยงในการนิเทศการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงจากวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515) หน้า 83 - 85.

ครูที่เลี้ยงเห็นว่านักศึกษาฝึกสอนมีปัญหาในค่านชาคกวิธีในการสอนที่ดี ไม่ชวนชวชยทำสื่อการสอน มีความลำบากในการสร้างข้อทดสอบ ชาคเครื่องมือและงบประมาณในการปฏิบัติงานเพื่อการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาหมู่บ้าน¹

และในปี พ.ศ. 2516 สมพร สาริกบุตร ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูที่เลี้ยงในการนิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามถามครูที่เลี้ยงจำนวน 131 คน ในโรงเรียนฝึกสอนในกรุงเทพฯ จำนวน 37 โรง ผลการวิจัยพบว่าครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหน้าที่ของครูที่เลี้ยงอยู่ในเกณฑ์ดี และไม่ต้องการการตอบแทนการนิเทศการสอนด้วยเงินส่วนปัญหาสำคัญที่ครูที่เลี้ยงประสบมีดังนี้

1. ครูที่เลี้ยงมีปัญหาในजरร แนะนำให้นักเรียนยอมรับนักศึกษาฝึกสอนในฐานะครู
2. ครูที่เลี้ยงขาดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา
3. ครูที่เลี้ยงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะติดตามสังเกตการสอนครั้งต่อไป หลังจากี่แนะนำให้นักศึกษาฝึกสอนปรับปรุงการสอนแล้ว
4. ครูที่เลี้ยงไม่มีความสนิทสนมกับอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยครูพอที่จะแจ้งให้ทราบถึงข้อบกพร่องของนักศึกษาฝึกสอน

นอกจากนี้ครูที่เลี้ยงยังมีความต้องการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ต้องการให้วิทยาลัยครูจัดทำหนังสือคู่มือการนิเทศการสอน
2. ต้องการให้นักศึกษาฝึกสอนมีความรู้ในวิธีสอนและสามารถเลือกใช้วิธีสอนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งมีความรู้ในการวัดผลการเรียนของนักเรียนอย่างเพียงพอ ตลอดจน

---

¹สาสิทธิ์ ศรีสุธธิ, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516) หน้า 110.

ความรู้ในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาให้มากขึ้น

3. ต้องการให้ทางวิทยาลัยครูช่วยเหลือในค่านอุปกรณ์การสอนและหนังสืออ่านประกอบการสอนสังคมศึกษาให้มากขึ้น¹

ในด้านปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อโครงการฝึกสอนนั้น ในปี พ.ศ. 2517 นิตน์ พักเจริญผล ได้ทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและได้ส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนตามโครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินงานของวิทยาลัยครูทั่วประเทศจำนวน 188 คน เป็นผู้ตอบผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีสาเหตุมาจากบุคลากรและวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกสอนคือ นักศึกษาฝึกสอนขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน ขาดกลวิธีสอนที่ดี ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ฝ่ายธุรการ ขาดความสามารถในการประเมินผล นักศึกษาฝึกสอนขาดความสามัคคี ขาดศรัทธาในการฝึกสอน ชอบหนีเที่ยวและชอบเที่ยวกลางคืน

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์นิเทศก์ คืออาจารย์นิเทศก์มีจำนวนน้อยทำให้การนิเทศการสอนนักศึกษาฝึกสอนไม่ทั่วถึง ขาดความสัมพันธ์อันดีกับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยงและชาวบ้าน ขาดวิธีการนิเทศที่ดี อาจารย์นิเทศก์นิเทศการสอนน้อยครั้งเกินไป อาจารย์นิเทศก์แต่ละคนมีความเห็นที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษาฝึกสอนไม่รู้จะปฏิบัติตามผู้ใด และอาจารย์นิเทศก์บางคนไม่ค่อยเป็นกันเองกับนักศึกษาฝึกสอน²

¹สมพร สาริกบุตร, "ปัญหาอาจารย์พี่เลี้ยงในการนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516) หน้า 92 - 94.

²นิตน์ พักเจริญผล, "การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท" (ปริธูยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517) หน้า 101 - 103.

ในปี พ.ศ.2517 สมประสงค์ ประสงค์เงิน ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาของ อาจารย์นิเทศก์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่งแบบสอบถามให้อาจารย์นิเทศก์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 7 แห่ง จำนวน 179 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับปัญหาโรงเรียนฝึกสอนที่มีสาเหตุมาจากอาจารย์นิเทศก์มีดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่ไม่ได้ปรึกษาหารือร่วมกับครูพี่เลี้ยง เพื่อแก้ปัญห การฝึกสอน
2. ขาดแคลนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการฝึกสอน ยานพาหนะ ที่อาจารย์นิเทศก์ใช้สำหรับเดินทางไปทำการนิเทศมีไม่พอเพียง การประชุมสัมมนา ระหว่าง อาจารย์นิเทศก์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยงมีไม่บ่อยครั้ง อาจารย์นิเทศก์นิเทศการสอนไม่สม่ำเสมอ จำนวนอาจารย์นิเทศก์มีไม่พอเพียง

ผู้วิจัยได้ เสนอแนะ เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์นี้

1. มหาวิทยาลัยควร เพิ่มจำนวนอาจารย์นิเทศก์ให้มากขึ้น ดังนี้
2. ควรเพิ่มยานพาหนะบริการให้แก่อาจารย์นิเทศก์ให้มากขึ้น เพื่อใช้ในการ เดินทางไปนิเทศการฝึกสอนอย่างเพียงพอ
3. อาจารย์นิเทศก์ควรมีความเข้าใจและความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับ โครงการฝึกสอน เช่น หน้าที่ความรับผิดชอบ หลักเกณฑ์และระเบียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ ให้ ถูกต้องตรงกัน
4. อาจารย์นิเทศก์ควรจะได้จัดให้นักศึกษาฝึกสอนในควมดูแลของตนได้มี โอกาสประชุมพร้อมกัน เพื่อจะได้ทราบปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหานั้น
5. อาจารย์นิเทศก์ควรจะได้ชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบ ปฏิบัติในการฝึกสอน สภาพของโรงเรียนฝึกสอนและชุมชนให้นักศึกษาฝึกสอนได้ทราบก่อน ออกไปฝึกสอน
6. อาจารย์นิเทศก์ ไม่ค่อยได้ร่วมปรึกษาร่วมกับครูพี่เลี้ยง เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกสอน เพื่อจะได้ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอนได้อย่างสอด-

สอดคล้องกัน¹

ในปี พ.ศ.2517 สมพร สุขแสน ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนวิชา สังคมศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบุรี โดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ตอบสรุปผลการวิจัยได้ว่า จากการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นโดยเฉลี่ยของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงที่มีต่อปัญหา การฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนในค่านความเข้าใจเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตร การจัดทำบันทึกการสอนและกิจกรรมการสอน การผลิตและการใช้อุปกรณ์ การสอนและการประเมินผลพบว่าความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่ สอดคล้องกันในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอน เห็นว่าความสามารถ ของตนเองอยู่ในระดับดีและระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศของอาจารย์- นิเทศโดยเฉลี่ยแล้ว ทั้งนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงมีความเห็นสอดคล้องกันว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ วิทยาลัยครูควรร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนฝึกสอนปรับปรุงการ เตรียมนักศึกษาฝึกสอนให้มากขึ้น พิจารณาเลือกผู้มีความเหมาะสมเป็นอาจารย์นิเทศก์ และจัดให้ไปนิเทศการสอนนักศึกษา ฝึกสอนอย่างเต็มที่ อาจารย์นิเทศก์ควรมีการวางแผนงานในการนิเทศการสอนร่วมกับครู- พี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด ครูพี่เลี้ยงควร เห็นความสำคัญของตนที่มีต่อการฝึกสอน และนักศึกษา ฝึกสอนควรเตรียมตัวให้พร้อม และสนใจที่จะปรับปรุงการสอนของตนเอง²

ในปี พ.ศ.2518 ประนอม เคชชัย ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอน

¹สมประสงค์ ประสงค์เงิน, "ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) หน้า 122 - 124.

²สมพร สุขแสน, "ปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบุรี" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517) หน้า 122 - 124.

ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมุ่งศึกษาถึงปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนในระดับปริญญาตรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสอบถามนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยในค้ำเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอน และ อาจารย์นิเทศก์มีดังนี้

นักศึกษาฝึกสอนขาดความสามารถในด้านกระบวนการสอน การทำและการใช้สื่อการสอน การจัดโครงการสอนของคณะและการปกครองชั้นเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ อาจารย์นิเทศก์อุทิศเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาฝึกสอนไม่เพียงพอ อาจารย์นิเทศก์สังเกตการสอนนักศึกษาฝึกสอนไม่สม่ำเสมอ อาจารย์นิเทศก์ไม่ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนและขาดความสนใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อาจารย์นิเทศก์ในสายเดียวกันมีความขัดแย้งกันในการให้คำแนะนำ¹

ในปีเดียวกันนี้ พิศวง ธรรมนันทา ได้ศึกษาปัญหาการฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม 3 ชุดไปยังนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 187 คน อาจารย์นิเทศก์จำนวน 28 คน และครูพี่เลี้ยงจำนวน 40 คน ในโครงการฝึกสอนปีการศึกษา 2518 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูพี่เลี้ยงต้องการให้วิทยาลัยครูจัดประชุมอบรม สัมมนาให้กับฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนอย่างน้อยปีละครั้ง
2. ครูพี่เลี้ยงต้องการและประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ทุกค้ำ โดยเฉพาะการประเมินผล การฝึกสอนต้องการให้มีการประชุมตกลงร่วมกัน²

---

¹ประนอม เศษชัย, "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518) หน้า 113-115.

²พิศวง ธรรมนันทา. "ปัญหาการฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519) หน้า 111-113.

ในปี พ.ศ. 2519 นาทยา ภัทรแสงไทย ได้ศึกษาปัญหาของครูพี่เลี้ยงโดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์จำนวน 17 คน ครูพี่เลี้ยงจำนวน 55 คนจากโรงเรียนฝึกสอน 8 โรงเรียน และนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 57 คน ผลการวิจัยพบว่าครูพี่เลี้ยงมีความเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยงไม่มีใครมีความสัมพันธ์กันมากนัก นักศึกษาฝึกสอนยังมีบุคลิกภาพและการแต่งกายไม่เหมาะสม และเห็นว่าคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรควรบริการในด้านอุปกรณ์การสอนให้แก่โรงเรียนฝึกสอน¹

ในปีเดียวกันนี้ บำรุง สิมพลีวงศ์ ได้ทำการศึกษาปัญหาของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนจากวิทยาลัยครูนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจปัญหาของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาที่อยู่ใต้วงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูนครสวรรค์ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2519 จำนวน 329 คน ผลการวิจัยพอจะสรุปได้ดังนี้ ครูพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนในด้านการสอน การจัดกิจกรรมและการใช้อุปกรณ์การสอน การทำบันทึกการสอน การวัดผลและประเมินผล การมีมนุษยสัมพันธ์และการปกครองชั้นเรียน²

งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับครูพี่เลี้ยงในด้านต่าง ๆ มีผู้ศึกษาไว้อย่างกว้างขวาง เช่น ในปี ค.ศ. 1971 เบอร์เกน (Bergen) ศึกษาถึงสถานภาพของครูพี่เลี้ยงที่มหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา คัดเลือกให้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

¹ นาทยา ภัทรแสงไทย, "ปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519) หน้า 97-99.

² บำรุง สิมพลีวงศ์, "การศึกษาปัญหาของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนจากวิทยาลัยครูนครสวรรค์" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519) หน้า 151 - 153.

โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยมีดังนี้ ครูพี่เลี้ยงมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 41.5 ปี และส่วนใหญ่เป็นครูผู้หญิงคือประมาณ 2 : 1 ประสิทธิภาพในการสอนของครูพี่เลี้ยงมีตั้งแต่ 1 ปี จนถึง 47 ปี ประมาณร้อยละ 17 มีประสิทธิภาพในด้านการสอนน้อยกว่า 5 ปี ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท และทำงานนิเทศการสอนมานานกว่า 6 ปี ส่วนใหญ่ครูพี่เลี้ยงที่ทำกรนิเทศนักศึกษาฝึกสอนเหล่านี้ ไม่เคยเรียนวิชาการนิเทศการศึกษามาก่อนและไม่เคยอ่านหนังสือของสมาคมการฝึกสอนด้วย อย่างไรก็ตามก็ตีครูพี่เลี้ยงประมาณร้อยละ 54 เห็นว่าจะต้องเตรียมงานสำหรับงานนิเทศในปีต่อไป เพราะอาจจะต้องรับหน้าที่นี้อีก สำหรับข้อคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงเห็นว่าควรมีการอบรม โดยเฉพาะสำหรับครูพี่เลี้ยง ผู้ที่จะรับหน้าที่นี้ควรมีประสิทธิภาพในการสอนอย่างน้อย 3 - 5 ปี และได้รับการคัดเลือกจากครูใหญ่หรือหัวหน้าโครงการฝึกสอน นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงควรจะได้รับเงินเป็นค่าตอบแทน และรับผิดชอบนักศึกษาฝึกสอนเพียง 1 คนในแต่ละภาคการศึกษา ครูพี่เลี้ยงบางคนเสนอว่ารัฐควรจะมีไว้ในประกาศนียบัตรว่าผ่านการนิเทศมาแล้ว¹

ในปีเดียวกันนี้ คาลเวอร์ท (Calvert) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูพี่เลี้ยง ในความคิดเห็นและทัศนคติของตัวครูพี่เลี้ยงเอง นักศึกษาฝึกสอน และอาจารย์นิเทศจากวิทยาลัย โดยส่งแบบสอบถามให้แก่ครูพี่เลี้ยงจำนวน 131 คน นักศึกษาฝึกสอนจำนวน 179 คน และอาจารย์นิเทศอีก 29 คนจากสถาบันฝึกหัดครู 5 แห่งในรัฐอลาบามา ผลการวิจัยพบว่าทุกคนเห็นพ้องกันกับบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่ควรจะมีปฏิบัติและควรจะได้กำหนดบทบาทของครูพี่เลี้ยงไว้ชัดเจน นอกจากนี้ควรจะมีให้มีการประชุมนิเทศหรือมีโปรแกรมฝึกอบรมสำหรับผู้ที่จะเป็นครูพี่เลี้ยงโดยเฉพาะเพื่อว่าทุกคนจะได้เข้าใจบทบาท

---

¹Robert Z. Bergen, "The Status of the Cooperating Teacher in the Elementary and Secondary of Oklahoma," Dissertation Abstracts, 31,11 (May, 1871), 5896 - A.

ร่วมกัน บุคคลทั้ง 3 ฝ่ายนี้มีความเห็นใกล้เคียงกันเกี่ยวกับบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่ทำการปฏิบัติจริง และเสนอแนะว่าครูพี่เลี้ยงควรมีทักษะเกี่ยวกับบทบาทนี้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ อย่างไรก็ตามอาจารย์นิเทศก์รู้สึกว่าคุณพี่เลี้ยงไม่ได้ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และยิ่งเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์ยังมีอิทธิพล มีอำนาจ และมีความสามารถมากกว่าครูพี่เลี้ยง ดังนั้นถ้าหากทางวิทยาลัยครูเห็นความสำคัญของโครงการฝึกสอนก็ควรจะมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยงไว้ให้ใกล้ชิดกว่านี้¹

นอกจากนั้นในปีเดียวกันยังมีผู้วิจัยถึงอิทธิพลของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอนไว้ด้วยเช่นเบอร์ตัน (Burton) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลแบบการสอนของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอน การศึกษาครั้งนี้ทดลองกับนักศึกษาฝึกสอนและครูพี่เลี้ยงจำนวน 32 คู่ซึ่งทดลองร่วมกันในระดับชั้นเกรด 4, 5 และ 6 โดยใช้วีดีโอเทป (videotape) เป็นเครื่องมือในการดูแลผลการสอนซึ่งปรากฏว่านักศึกษาฝึกสอนที่มีบทบาทหรือร่วมมือกับครูพี่เลี้ยงเป็นอย่างดีนั้นจะมีบทบาทที่ตรงกันข้ามกับครูพี่เลี้ยง²

ในทำนองเดียวกัน บาวเวอร์ส (Bowers) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกสอนโดยใช้การสังเกตการสอนของนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 20 คนที่ฝึกสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา การสังเกตนี้จะสังเกตการสอนบทเรียนสังคมศึกษาเป็น 3 ระยะด้วยกัน ผลปรากฏว่า นักศึกษาฝึกสอนจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง

---

¹Gaston Evan Calvert, "The Role of the Cooperating Teacher as Percieved by Student Teachers, Coperating Teachers, and Collage Supervisors in Selected Teacher Training Institutions of Alabama, "Dissertation Abstracts, 31, 10 (April, 1971), 5243 - 4 - A.

²Michael Alan Burton, "The Effects of Cooperating Teacher Teaching Style on Student Teacher Teaching Style, "Dissertation Abstracts, 31, 9 (March, 1971), 4953 - A.

มีพฤติกรรมการสอน คล้ายกับครูที่เลี้ยงในช่วงระยะสัปดาห์ที่ 8 ของการฝึกสอน จึงอาจสรุปได้ว่าครูที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อนักศึกษาฝึกสอน โดยเฉพาะพฤติกรรมการสอนเป็นอย่างมาก¹

ส่วนความสำคัญทางด้านอื่น ๆ มีผู้ศึกษาไว้ เช่น คูลาวีค (Kulawice) ได้ศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการนิเทศและทัศนคติต่อการสอนของครูที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอนทั้งในระยะแรกและระยะหลังของการฝึกสอน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบวัดทัศนคติทดสอบนักศึกษาฝึกสอนและครูที่เลี้ยงจำนวนละ 30 คนเท่ากัน ขณะที่ฝึกสอนอยู่ในรัฐวิสคอนซิน นอกจากนี้ครูที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอนจะกรอกข้อความเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพล โดยเฉพาะ ผลปรากฏว่าครูที่เลี้ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความเข้าใจและทัศนคติ เรื่องการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน²

สำหรับคีลัน (Keelan) ศึกษาถึงความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกสอนหญิงที่มีต่อครูที่เลี้ยงด้วยกัน โดยแบ่งนักศึกษาฝึกสอนหญิง จากมหาวิทยาลัยนอร์เทิร์นโคโลราโด ออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองโดยใช้ปฏิบัติงานร่วมกับครูที่เลี้ยงที่ไม่เคยเรียนวิชาการนิเทศมาก่อน การวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกสอนเป็นเครื่องมือวัด ผลจากการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักศึกษา

¹Lester James Bowers, "The Influence of the Classroom Verbal Behavior of Intermediate Grade Student Teachers," Dissertation Abstracts, 32, 4 (October, 1971), 1952 - 3 - A.

²Edwin Paul Kulawice, "A Study to Determine the Relationship between Attitude toward Teaching and Perception of Supervisory Concepts of Secondary School Student Teachers and their Cooperating Teachers," Dissertation Abstracts, 32, 2 (August, 1971), 821 - A.

ฝึกสอนที่มีต่อครูพี่เลี้ยงทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน และการเรียนวิชาการนิเทศ การสอนไม่มีผลต่อการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน นักศึกษาฝึกสอนมีความพึงพอใจอย่างมาก เกี่ยวกับความช่วยเหลือ ความยุติธรรม ความสนับสนุน และความรู้อีกของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาฝึกสอน กับครูพี่เลี้ยง ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของนักศึกษาฝึกสอน และบรรยากาศที่อบอุ่น ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าในวิชาการนิเทศการสอนนั้น ควรจะหาทาง และวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยงมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาฝึกสอนมากขึ้น¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹James Authony Keelan, "Student Teachers' Satisfaction with their Cooperating Teachers," Dissertation Abstracts, 32, 2 (August, 1971), 648 - A.